

KICSORBULT SZIPORKÁK

*Az Expo
Milano 2015-ön*

MARTINKÓ JÓZSEF *Szöveg*
BUJNOVSZKY TAMÁS *Fotó*

◀ A Foster + Partners iroda kapott megbízást az Egyesült Arab Emírségek pavilonjának megtervezésére

▲
◀ Ausztria pavilonja. Több specialista együttműködését fogta össze az osztrák team.breathe.austria

Hiába a nagy fogadkozások az évekig tartó előkészítés során, hiába az olasz kultúrában és mentalításban gyökerező alaprogram, úgy tűnik mégsem sikerült olyan világkiállítást rendezni Milánóban, ami új globális perspektívát kínál. Noha nem építészeti kiállításról van természetesen szó, a rendezvény egésze, a nemzeti pavilokok karakterei mégis őszinte összképet adnak annak az eszmecsereinek a korlátairól, ami bolygónk jövőjéről kellene, hogy vonatkozzon.

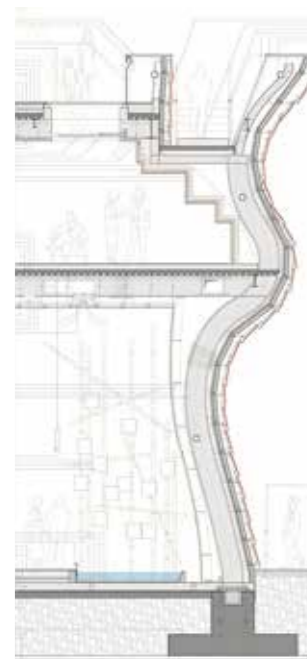
Sok mindent láthat a vásárlátogató Milánóban az október végéig tartó kiállításon, ám a kritikusok szerint nem sikerült szerényebb, okosabb, józabb, racionálisabb keretek közé szorítani az

expót, mint amilyen kereteket a legutóbbi sanghaji világkiállítás kijelölt. Globális kérdések felvetése és megválaszolása helyett a nemzeti önreprezentáció, turisztikai márkaépítés zajlik a belvárostól mintegy tizenhat kilométerre, az RHO mellett található 110 hektár méretű területen, aminek fejlesztésére a közlekedési infrastruktúrával együtt 13 milliárd eurót költöttek el. (Csak összehasonlításképpen a hatalmas területű, 215 hektárnyi Sevilla Expo 10 milliárd euróba került 1992-es áron, míg a sanghaji 42 milliárd euróba.)

Az expók történetében talán először volt esély arra, hogy a sanghaji propagandisztikus stílus-kavalkádot értelmes mederbe lehessen terelni. Az előkészítésbe nagyszerű koponyákat sikerült

bevonni, ráadásul a Feeding the Planet - Energy for Life (jóllakatni a Földet - energia az élethez) kitűnő programnak tűnt ahhoz, hogy a klímaváltozástól, a GMO-n és energiahatékonyságon, biodiverzitáson, gasztronómián, tradícióon, újjátáson, gazdagságon, szegénységen át a vízgazdálkodásig vagy talajerőztől, erdőktől, mezőktől, élelmiszeriparig sok minden fontosról lehessen szó. Miután 2008-ban Milánó a párizsi székhelyű Bureau of International Expositions (BIE) döntése alapján elnyerte a rendezés jogát, nagyszerű kreatív csapat állt össze, olyan nevekkel, mint a radikális változást ösztönző és az első rendezési tervet jegyző Stefano Boeri építész (akit 2010-ben a rendezőség végül

Az egyik leglátványosabb kereskedelmi pavilont a kínai Vanke cég megbízásából Daniel Libeskind tervezte.

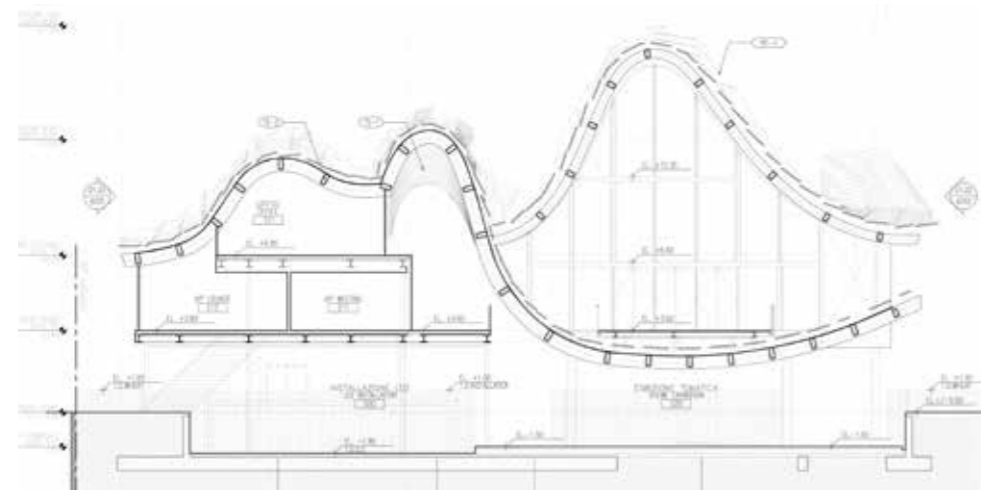
eltávolított az előkészítő csapatból), a svájci Herzog & de Meuron iroda, a londoni olimpia építészeti és urbanisztikai programját jegyző Ricky Burdett, vagy „bölcstől bölcsőig” - evangélista William McDonough és a barcelonai olimpia városépítészeti tervin dolgozó Joan Busquets.

Elképzelésük szerint ahelyett, hogy a 110 hektárnyi alapterület 224 millió eurós költségen lebetonozták volna, hogy azon méregdrága pavilonok épüljenek, ők egy mindenféle nemzeti hierarchia nélküli, parcellafoltokat kijelölő, vízjárta termőterületet képzeltek, aminek egy kilométer hosszúságú tengelyében egy közös asztal húzódik, ahova a különféle népek hozhatják terményeiket, vendégül látva a látogatókat. Törpeplázák, giccstruktúrák helyett a közösség erejét, jobbító szándékát képelték modellezni, aminek alapmintázata az „utolsó vacsora” vagy a „valami vége, valami kezdete” dramaturgiájához állt volna közel.

Ebből végül szinte semmi nem valósult meg. Hatvanmilliót költöttek rá, majd félbe maradt a Vie d'Acqua, Herzogék végül a kiállítási terület egyik végén megvalósult, Carlo Petrini-féle Slow Food mozgalomnak építettek helyszínt, ugyanakkor repkedtek a milliók a pavilonokra, vagyis lényegében nem történt semmi. Ráadásul 2020-ban Dubajban lesz a következő expó, ami a racionalitás terén kevés jóval kecsegtet. Matteo Gatto design igazgató végül szinte mindenben engedett, így az idei expón

▲
Észtország pavilonja, tervezője a Kadarik Tüür Arhitektid

▲
Kínai pavilon, tervezője: Yichen Lu (Tsinghua University + Studio Link-Arc)
▼

Fosterék például 60 millió eurót költhettek az Egyesült Arab Emírátsok pavilonjára, de a kínai, a német pavilon is gigantikusá nőtt.

Végezetül: noha a rendezés oroszlánrészét magára vállaló Arexpo csillagászati, 160 € négyzetméter áron vette meg a területet a

A lengyel pavilon, amit a studio 2PM tervezett (Piotr Musiałowski, Michał Adamczyk, Stanisław Ignaciuk, Michał Lenczewski)

tulajdonosaitól, miközben a mezőgazdasági földterületek értéke átlagban € 8-12/m², távolról sem világos, hogy egyetemi - tudományos központként, stadion (!) helyszíneként történik-e az ingatlan utóhasznosítása. Sevilla, Hannover ezen a területen sem mutathat példát,

mert ott az expóterület az enyészeté lett. Mindazonáltal, akiket érdekelnek a kortárs (fa) építészet jelen, szerkezeti innovációi, az installáció és látványtervezés, továbbá bírja a vurstlit, egy-két napot mindenképpen töltsön el Milánóban, az Expón.

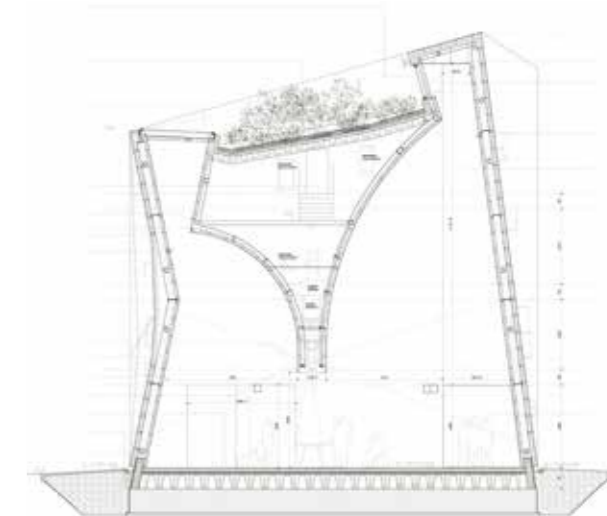

A Koreai Köztársaság pavilonja az egyik legszebb és legösszetettebb épület az expón.

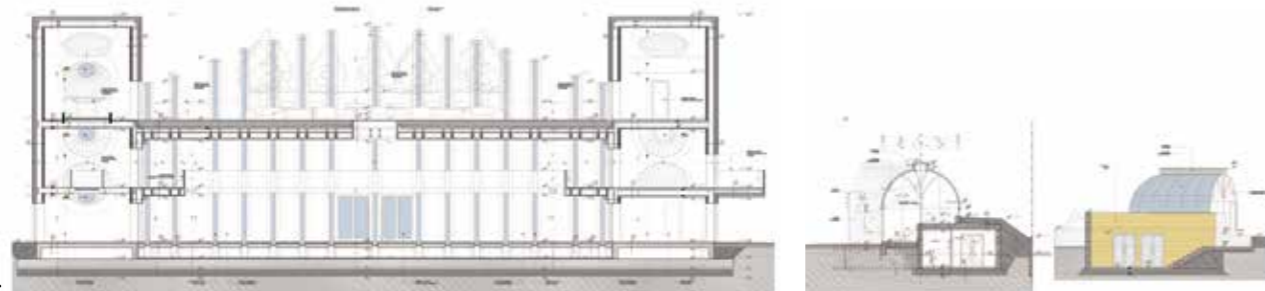
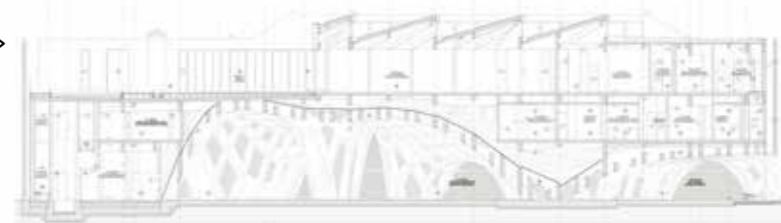
◀ Az Egyesült Királyság pavilonja, vezető tervező: Wolfgang Buttress

Olasz központi pavilon
tervezői csapat: Nemesi & Partners Srl,
Michele Molè, Susanna Tradati,
Architectural Team, A. Miele coordinator,
A. Belli, C. Cortese, D. Durante,
E. Falchetti, A. Franceschini,
D. Giambelli, A. Giannone,
P. Greco, M. Meloni, F. Rebolini, G. Zaccaria

▲ A Vatikán pavilonja, tervező:
◀ QuattroAssociati

▲ Francia pavilon
a Studio X-TU
(Anouk Legendre,
Nicolas Desmazière)
tervezőitől

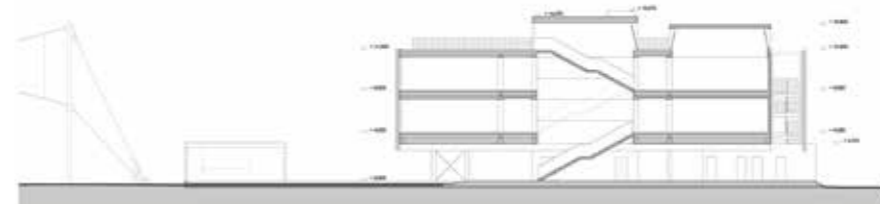

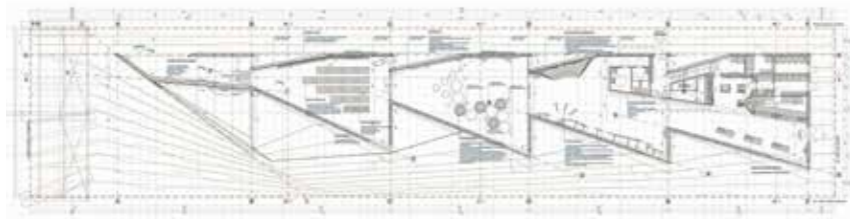
A magyar pavilon ▶

▲ Holland pavilon

Csehország, tervezők:
◀ Chybik + Kristof Associated Architects

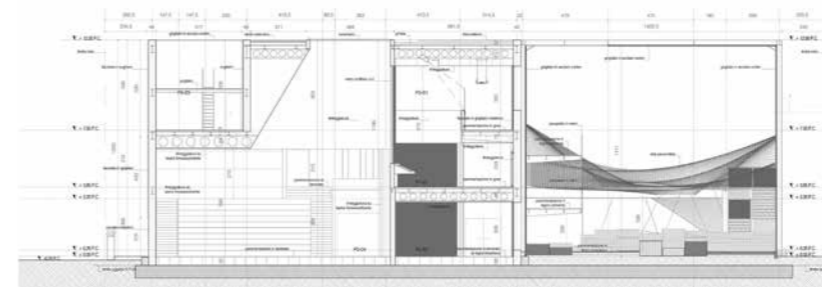

◀

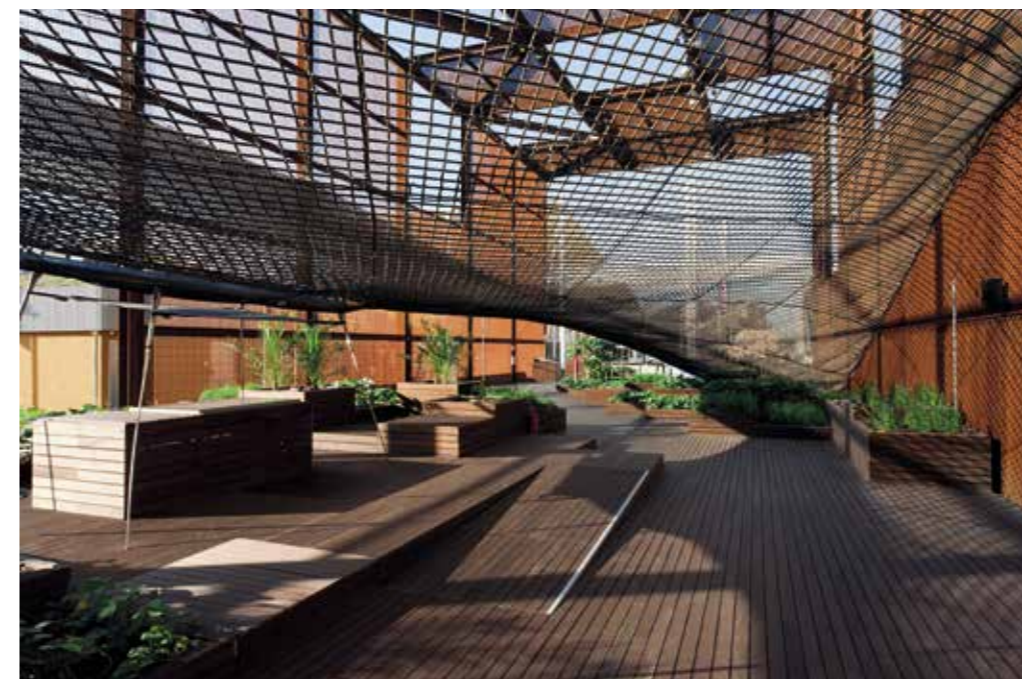
◀ Szlovénia pavilonja az *Arhitektura SoNo* tervezőitől

Román pavilon, tervező: *SC Artline SRL* és *SC Adest Architecture SRL* ▶

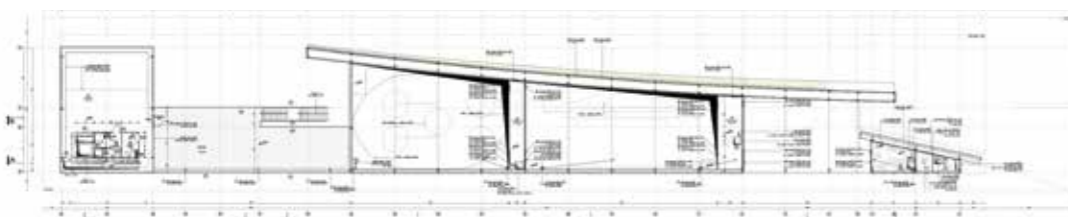
▼

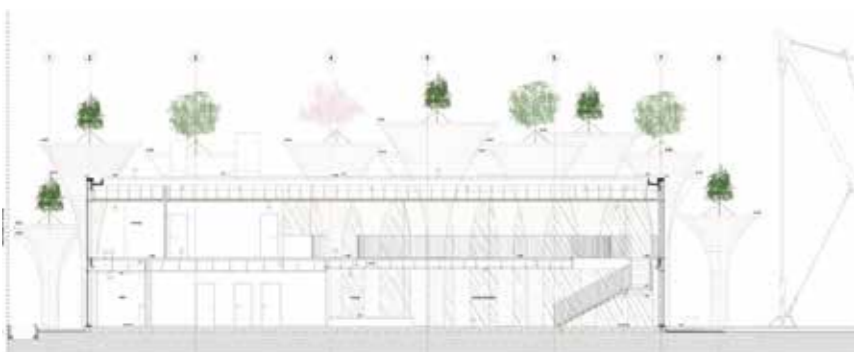

◀ A brazil *Studio Arthur Casas* és a *Atelier Marko Brajovic* tervezte

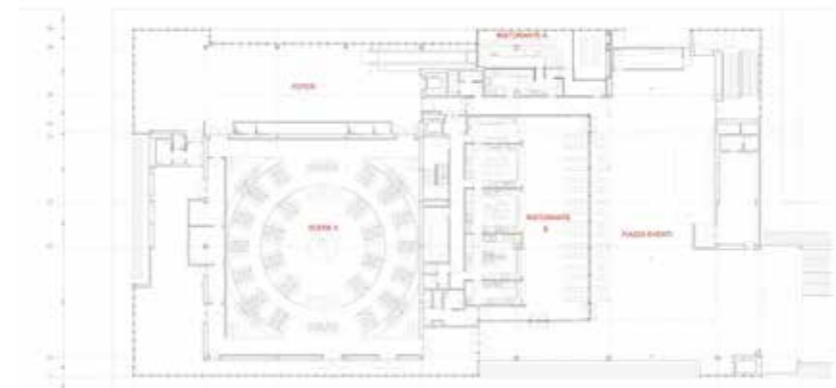
Izrael pavilonja, tervezője: *Knafo Klimor Architects* ▶

▼

▲
A vietnámi pavilon
Vo Trong Nghia Architects tervein alapján

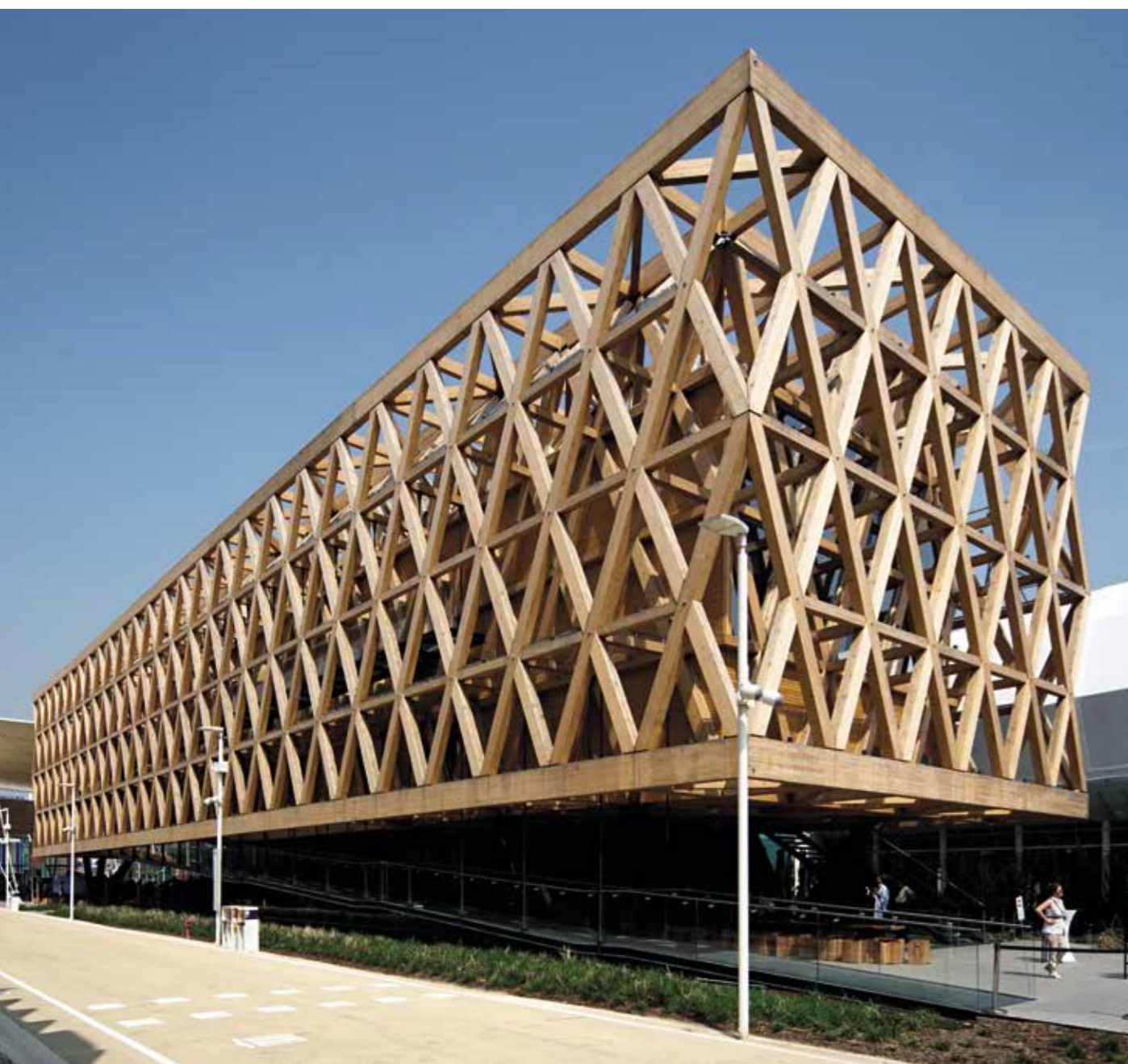
▲
A japán pavilon, építész:
Atsushi Kitagawa Architects

▼
Török pavilon, tervező: Genius Loci Architettura

▼
Litván pavilon, tervező: UAB „JAS”
(Virginijus Juozaitis, Ugnius Rauklys, Mantas Čekaitis,
Edita Bružikaitė, Mindaugas Bučas, Vaida Iziumova)

▼
A chilei pavilon
Cristián Undurraga
építészről

